

PRAWO ADMINISTRACYJNE

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

**TERENOWA ADMINISTRACJA RZĄDOWA - WOJEWODA, ORGANY ADMINISTRACJI
ZESPOLONEJ I NIEZESPOLONEJ**

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

Z dniem 1 stycznia 1999 roku weszła w życie **ustawa z dnia 24 lipca 1998 r. o wprowadzeniu zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa.**

Przepisy ustawy wprowadziły **GMINY, POWIATY** i **WOJEWÓDZTWA** jako jednostki zasadniczego trójstopniowego podziału terytorialnego państwa.

Ustawa wymienia utworzone województwa - wykaz gmin wchodzących w dniu 1 stycznia 1999 r. w skład województw zawarto w załączniku. Przepisy określiły także siedziby wojewodów i sejmików województw, a także nazwy urzędu wojewody.

ZMIANA GRANIC WOJEWÓDZTW

Zmian granic województw związanych z tworzeniem, łączeniem, dzieleniem lub znoszeniem powiatów, dokonuje Rada Ministrów w drodze rozporządzenia - po zasięgnięciu opinii organów stanowiących jednostek samorządu terytorialnego, których zmiany dotyczą.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

TWORZENIE, ŁĄCZENIE, DZIELENIE I ZNOSZENIE POWIATÓW

Tworzenie, łączenie, dzielenie i znoszenie powiatów oraz ustalenie ich granice, a także ustalenie i zmiana nazw powiatów oraz siedzib ich władz następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które może być wydane również na wniosek zainteresowanej rady powiatu, rady miasta na prawach powiatu lub rady gminy.

Ustalenie granic powiatu następuje przez wskazanie gmin wchodzących w skład powiatu.

Zmiana granic powiatu dokonywana jest w sposób zapewniający powiatowi terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

TWORZENIE, ŁĄCZENIE, DZIELENIE I ZNOSZENIE POWIATÓW

Przez **łączenie powiatów** należy rozumieć nie tylko połączenie dwóch powiatów, ale także połączenie miasta na prawach powiatu z powiatem mającym siedzibę władz w tym mieście. Z dniem połączenia wygasają prawa powiatu posiadane dotychczas przez miasto.

Przez **dzielenie powiatów** należy również rozumieć wyłączenie jednej lub więcej gmin z terytorium powiatu z jednoczesnym włączeniem tej gminy lub gmin do innego powiatu, utworzeniem powiatu z tych gmin albo z tych gmin i miasta na prawach powiatu z dniem utworzenia powiatu wygasają prawa powiatu posiadane dotychczas przez miasto lub przywróceniem statusu miasta na prawach powiatu miastu, które zostało połączone z powiatem mającym siedzibę władz w tym mieście.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 3a u.s.p.

1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 1, wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii zainteresowanych rad powiatów albo rady miasta na prawach powiatu i rady powiatu - poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmian granic powiatów naruszających granice województw - dodatkowo opinii odpowiednich sejmików województw. Minister właściwy do spraw administracji publicznej może wystąpić także o opinie zainteresowanych rad gmin; w tym przypadku nie jest konieczne przeprowadzenie konsultacji z mieszkańcami gminy.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 3a u.s.p.

2. Konsultacje z mieszkańcami dotyczące, naruszającej granice województw, zmiany granic powiatów albo powiatu i miasta na prawach powiatu w sprawach, o których mowa w art. 3 ust. 3 i 4 - jeżeli zmiana granic wynika z wyłączenia tylko jednej gminy lub miasta na prawach powiatu - mogą zostać ograniczone przez sejmiki województw do mieszkańców odpowiedniego powiatu lub miasta na prawach powiatu objętego zmianą.

3. W przypadku niewyrażenia opinii, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o opinię, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 3b u.s.p.

1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 3 ust. 1, na wniosek odpowiednio rady powiatu, rady miasta na prawach powiatu lub rady gminy wymaga:

1) wniosku rady powiatu, rady miasta na prawach powiatu lub rady gminy poprzedzonego przeprowadzeniem przez tę radę konsultacji z mieszkańcami, wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, mapami i informacjami potwierdzającymi zasadność wniosku;

2) opinii odpowiednio rad powiatów lub rady miasta na prawach powiatu objętych wnioskiem, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic powiatu naruszającej granice województw - opinii sejmików województw;

3) opinii rad gmin, których dotyczy wniosek;

4) opinii wojewody właściwego dla powiatu lub miasta na prawach powiatu objętego wnioskiem.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 3b u.s.p.

2. Do wniosku i opinii, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 3a ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. Rada powiatu, rada miasta na prawach powiatu lub rada gminy występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do dnia 31 marca.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy składaniu wniosków, o których mowa w ust. 1, oraz dokumenty, które należy dołączyć do wniosku.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

TWORZENIE, ŁĄCZENIE, DZIELENIE I ZNOSZENIE GMIN

Tworzenie, łączenie, dzielenie i znoszenie gmin oraz ustalenie ich granice, a także ustalenie i zmiana nazw powiatów oraz siedzib ich władz następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które może być wydane również na wniosek zainteresowanej rady gminy.

Ustalenie i zmiana granic gmin dokonywane są w sposób zapewniający gminie terytorium możliwie jednorodne ze względu na układ osadniczy i przestrzenny, uwzględniający więzi społeczne, gospodarcze i kulturowe oraz zapewniający zdolność wykonywania zadań publicznych.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

TWORZENIE, ŁĄCZENIE, DZIELENIE I ZNOSZENIE GMIN

Nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta oraz ustalenie jego granic następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów, które może być wydane również na wniosek zainteresowanej rady gminy.

Nadanie gminie lub miejscowości statusu miasta, ustalenie jego granic i ich zmiana dokonywane są w sposób uwzględniający infrastrukturę społeczną i techniczną oraz układ urbanistyczny i charakter zabudowy.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4a u.s.g.

1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, wymaga zasięgnięcia przez ministra właściwego do spraw administracji publicznej opinii zainteresowanych rad gmin, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmian granic gmin naruszających granice powiatów lub województw - dodatkowo opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw, z zastrzeżeniem ust. 2.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4a u.s.g.

2. Konsultacje z mieszkańcami w sprawach zmiany granic gmin lub granic miasta polegającej na wyłączeniu obszaru lub części obszaru jednostki pomocniczej gminy i jego włączeniu do sąsiedniej jednostki pomocniczej tej gminy lub do sąsiedniej gminy mogą zostać ograniczone do:

- 1) mieszkańców jednostki pomocniczej gminy objętych zmianą - przez odpowiednie rady gmin;
- 2) mieszkańców gmin objętych zmianą naruszającą granice powiatów lub województw - przez odpowiednie rady powiatów lub sejmiki województw.

3. W przypadku niewyrażenia opinii, o której mowa w ust. 1, w terminie 3 miesięcy od dnia otrzymania wystąpienia o opinię, wymóg zasięgnięcia opinii uznaje się za spełniony.

4. W przypadku przeprowadzenia referendum lokalnego w sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy, o którym mowa w art. 4c, konsultacji z mieszkańcami, o których mowa w ust. 1 i 2, nie przeprowadza się.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4b u.s.g.

1. Wydanie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4 ust. 1, na wniosek rady gminy wymaga:

1) wniosku rady gminy poprzedzonego przeprowadzeniem przez tę radę konsultacji z mieszkańcami, wraz z uzasadnieniem oraz niezbędnymi dokumentami, mapami i informacjami potwierdzającymi zasadność wniosku;

2) opinii rad gmin objętych wnioskiem, poprzedzonych przeprowadzeniem przez te rady konsultacji z mieszkańcami, a w przypadku zmiany granic gminy naruszającej granice powiatów lub województw - opinii odpowiednich rad powiatów lub sejmików województw;

3) opinii wojewody właściwego dla gminy lub gmin objętych wnioskiem.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4b u.s.g.

2. Do wniosku i opinii, o których mowa w ust. 1, przepisy art. 4a ust. 2 i 3 stosuje się odpowiednio.
3. Rada gminy występuje z wnioskiem, o którym mowa w ust. 1, do ministra właściwego do spraw administracji publicznej za pośrednictwem wojewody, w terminie do dnia 31 marca.
4. Rada Ministrów określi, w drodze rozporządzenia, tryb postępowania przy składaniu wniosków, o których mowa w ust. 1, oraz dokumenty, które należy dołączyć do wniosku.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4c u.s.g.

1. W sprawie utworzenia, połączenia, podziału i zniesienia gminy oraz ustalenia granic gminy może być przeprowadzone referendum lokalne z inicjatywy mieszkańców.
2. Z inicjatywą przeprowadzenia referendum, o którym mowa w ust. 1, wystąpić może jedynie grupa co najmniej 15 obywateli, o której mowa w art. 11 ust. 1a ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 400, z 2017 r. poz. 850 oraz z 2018 r. poz. 1349 i 1579).
3. Referendum, o którym mowa w ust. 1, nie przeprowadza się, jeżeli z analizy przeprowadzonej przed referendum wynika, iż na skutek podziału lub ustalenia nowych granic gminy:
 - 1) dochody podatkowe na mieszkańca gminy w zmienionych granicach lub gminy utworzonej byłyby niższe od najniższych dochodów podatkowych na mieszkańca ustalonych dla poszczególnych gmin zgodnie z ustawą z dnia 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1530, 2161, 2193 i 2245);
 - 2) gmina w zmienionych granicach lub gmina utworzona byłaby mniejsza od najmniejszej pod względem liczby mieszkańców gminy w Polsce według stanu na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ogłoszenie rozporządzenia, o którym mowa w art. 4.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

art. 4c u.s.g.

4. Analizy, o której mowa w ust. 3, dokonuje właściwy wojewoda.
5. W przypadku przeprowadzania z inicjatywy mieszkańców referendum, o którym mowa w ust. 1, pytanie zawarte we wniosku, o którym mowa w art. 15 ust. 2 ustawy z dnia 15 września 2000 r. o referendum lokalnym, powinno określać szczegółowo proponowane zmiany w podziale terytorialnym państwa.
6. Wojewoda przekazuje ministrowi właściwemu do spraw administracji publicznej informację o publikacji w wojewódzkim dzienniku urzędowym protokołu wyniku referendum, o którym mowa w ust. 1.

PODZIAŁ TERYTORIALNY PAŃSTWA

WOJEWÓDZTWA

POWIATY

GMINY

TERENOWA ADMINISTRACJA RZĄDOWA

Zdaniem J. Zimmermanna, administracja rządowa, stanowiąca system scentralizowany, wymaga dekoncentracji kompetencji, w tym dekoncentrowania kompetencji w jednostkach podziału terytorialnego. Dekoncentracja ma na celu zapewnienie efektywności działania administracji publicznej - zob. J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2018, s. 257

W opinii J. Zimmermanna można wyróżnić trzy koncepcje budowania administracji rządowej w terenie:

- jeden przedstawiciel rządu w jednostce podziału terytorialnego skupia całość lub istotną część kompetencji rządowych bez ich rozdzielania na organy administracji niezespólonej
- oparcie administracji rządowej w terenie na organach wyspecjalizowanych, koordynowanych na poziomie rządowym
- przeniesienie ciężaru administrowania w terenie na zdecentralizowane jednostki samorządu terytorialnego

zob. J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2018, s. 257 - 258

TERENOWA ADMINISTRACJA RZĄDOWA W WOJEWÓDZTWIE

Zadania administracji rządowej w województwie wykonują:

- **wojewoda**
- **organy rządowej administracji zespolonej w województwie** - w tym kierownicy zespolonych służb, inspekcji i straży
- **organy niezespolonej administracji rządowej**

Ponadto zadania administracji rządowej w województwie mogą być wykonywane przez:

- **jednostki samorządu terytorialnego i ich związki** - jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw lub z zawartego porozumienia
- **starostę** - jeżeli wykonywanie przez niego zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw
- **inne podmioty** - jeżeli wykonywanie przez nie zadań administracji rządowej wynika z odrębnych ustaw

WOJEWODA

**PRZEDSTAWICIEL
RADY MINISTRÓW
W WOJEWÓDZTWIE**

**ZWIERZCHNIK RZĄDOWEJ
ADMINISTRACJI
ZESPOŁONEJ
W WOJEWÓDZTWIE**

**ORGAN RZĄDOWEJ
ADMINISTRACJI
ZESPOŁONEJ W
WOJEWÓDZTWIE**

**ORGAN NADZORU NAD
DZIAŁALNOŚCIĄ JST I ICH
ZWIĄZKÓW
POD WZGLĘDEM LEGALNOŚCI**

**ORGAN ADMINISTRACJI
RZĄDOWEJ W
WOJEWÓDZTWIE
O KOMPETENCJI GENERALNEJ**

**REPREZENTANT SKARBU
PAŃSTWA**

**ORGAN WYŻSZEGO
STOPNIA
w rozumieniu KPA**

WOJEWODA

FUNKCJE WOJEWODY - wg J. Zimmermanna - zob. J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2018, s. 260 - 262

- ❑ **FUNKCJA PRZEDSTAWICIELA RADY MINISTRÓW W WOJEWÓDZTWIE** - część rządu w sensie funkcjonalnym
- ❑ **FUNKCJA ORGANU ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ W WOJEWÓDZTWIE** - kompetencja generalna
- ❑ **FUNKCJA ZWIERZCHNIKA NAD ZESPOŁONĄ ADMINISTRACJĄ RZĄDOWĄ ORAZ JEJ ORGANU**
- ❑ **FUNKCJA NADZORCZA** - nadzór nad działalnością jednostek samorządu terytorialnego i ich związków pod względem legalności
- ❑ **FUNKCJA REPREZENTANTA SKARBU PAŃSTWA**
- ❑ **FUNKCJA ORGANU WYŻSZEGO STOPNIA W POSTĘPOWANIU ADMINISTRACYJNYM** - organ II instancji (odwoławczy) oraz organ sprawujący nadzór nad wydawaniem aktów administracyjnych
- ❑ **FUNKCJA KONTROLNA** - kontrola wykonania przez organy JST zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych na podstawie ustawy lub porozumienia, kontrola wykonywania zadań przez organy administracji zespolonej
- ❑ **FUNKCJA PRAWOTWÓRCZA** - wydawanie aktów prawa miejscowego obowiązujących na terenie województwa lub jego części

WOJEWODA

Wojewodę powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek ministra właściwego do spraw administracji publicznej.

Ustawodawca sformułował katalog wymogów, jakie powinna spełnić osoba, która ma zostać powołana na stanowisko wojewody. Należą do nich: **obywatelstwo polskie, tytuł zawodowy magistra lub tytuł równorzędny, pełnia praw publicznych i nieposzlakowana opinia.** Ponadto osoba taka **nie może być skazana prawomocnym wyrokiem sądu za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe** oraz powinna dawać **rękojmię należytego wykonywania obowiązków wojewody.**

W razie przyjęcia dymisji Rządu przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, **dymisję składają sekretarze i podsekretarze stanu oraz wojewodowie i wicewojewodowie.** O przyjęciu dymisji Prezes Rady Ministrów rozstrzyga w ciągu trzech miesięcy od dnia powołania Rady Ministrów.

WOJEWODA

POZYCJA PRAWNA WOJEWODY WOBEC PREZESA RADY MINISTRÓW

Prezes Rady Ministrów kieruje działalnością wojewody, w szczególności wydając w tym zakresie wytyczne i polecenia, żądając przekazania sprawozdań z działalności wojewody oraz dokonując okresowej oceny jego pracy.

Prezes Rady Ministrów sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z polityką Rady Ministrów.

Spory między wojewodami oraz między wojewodą a członkiem Rady Ministrów lub centralnym organem administracji rządowej rozstrzyga Prezes Rady Ministrów.

WOJEWODA

POZYCJA PRAWNA WOJEWODY WOBEC MINISTRA WŁAŚCIWEGO DO SPRAW ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ

Minister właściwy do spraw administracji publicznej sprawuje nadzór nad działalnością wojewody na podstawie kryterium zgodności jego działania z powszechnie obowiązującym prawem, a także pod względem rzetelności i gospodarności.

Prezes Rady Ministrów może upoważnić ministra właściwego do spraw administracji publicznej do wykonywania, w jego imieniu, przysługujących mu wobec wojewody uprawnień, z wyjątkiem powoływania i odwoływania wojewody oraz rozstrzygania sporów między wojewodą a członkiem Rady Ministrów lub centralnym organem administracji rządowej.

WOJEWODA

POZYCJA PRAWNA WOJEWODY WOBEC INNYCH MINISTRÓW WŁAŚCIWYCH

Właściwy minister wykonuje swoje uprawnienia wobec wojewody w zakresie i na zasadach określonych w odrębnych ustawach.

Wojewoda jest obowiązany do udzielania właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej, w wyznaczonym terminie, żądanych przez niego informacji i wyjaśnień.

Wojewoda reprezentuje w swoich wystąpieniach stanowisko zgodne z ustaleniami przyjętymi przez Radę Ministrów.

WOJEWODA

KOMPETENCJE WOJEWODY JAKO PRZEDSTAWICIELA RADY MINISTRÓW

WYKONYWANIE POLITYKI RADY MINISTRÓW W WOJEWÓDZTWIE

- ❑ **dostosowywanie celów polityki Rady Ministrów do miejscowych warunków oraz koordynowanie i kontrolowanie wykonanie wynikających z nich zadań**
- ❑ **zapewnienie współdziałanie wszystkich organów administracji rządowej i samorządowej działających w województwie i kierowanie ich działalnością w zakresie zapobiegania zagrożeniu życia, zdrowia lub mienia oraz zagrożeniom środowiska, bezpieczeństwa państwa i utrzymania porządku publicznego, ochrony praw obywatelskich, a także zapobiegania klęskom żywiołowym i innym nadzwyczajnym zagrożeniom oraz zwalczania i usuwania ich skutków**

WOJEWODA

KOMPETENCJE WOJEWODY JAKO PRZEDSTAWICIELA RADY MINISTRÓW

WYKONYWANIE POLITYKI RADY MINISTRÓW W WOJEWÓDZTWIE

- ❑ **dokonywanie oceny stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa, opracowywanie planu operacyjnego ochrony przed powodzią oraz ogłaszanie i odwoływanie pogotowia i alarmu przeciwpowodziowego**
- ❑ **wykonywanie i koordynowanie zadań w zakresie obronności i bezpieczeństwa państwa oraz zarządzania kryzysowego**
- ❑ **przedstawianie Radzie Ministrów projektów dokumentów rządowych w sprawach dotyczących województwa - za pośrednictwem ministra właściwego do spraw administracji publicznej**
- ❑ **wykonywanie innych zadań określonych w odrębnych ustawach oraz ustalonych przez Radę Ministrów i Prezesa Rady Ministrów**

WOJEWODA

KOMPETENCJE WOJEWODY JAKO PRZEDSTAWICIELA RADY MINISTRÓW

REPREZENTOWANIE RADY MINISTRÓW W WOJEWÓDZTWIE

- ❑ **reprezentowanie** Rady Ministrów **na uroczystościach państwowych**
- ❑ **reprezentowanie** Rady Ministrów **w czasie oficjalnych wizyt** składanych w województwie przez **przedstawicieli państw obcych**
- ❑ **współdziałanie** z właściwymi **organami innych państw oraz międzynarodowych organizacji rządowych i pozarządowych** - na zasadach określonych przez ministra właściwego do spraw zagranicznych

Wojewoda jest informowany o służbowym pobycie członków Rady Ministrów w województwie.

WOJEWODA

KOMPETENCJE KONTROLNE WOJEWODY

- ❑ kontrola wykonywania przez organy rządowej administracji zespolonej w województwie zadań wynikających z ustaw i innych aktów prawnych, ustaleń Rady Ministrów oraz wytycznych i poleceń Prezesa Rady Ministrów
- ❑ kontrola wykonywania przez organy samorządu terytorialnego i inne podmioty zadań z zakresu administracji rządowej, realizowanych przez nie na podstawie ustawy lub porozumienia z organami administracji rządowej
- ❑ **W SZCZEGÓLNIE UZASADNIONYCH PRZYPADKACH** - kontrola sposobu wykonywania przez organy niezespolonej administracji rządowej działające w województwie zadań wynikających z ustaw i innych aktów prawnych

WOJEWODA

KOMPETENCJE KONTROLNE WOJEWODY

Kryteria kontroli sprawowanej przez wojewodę:

- **LEGALNOŚĆ, GOSPODARNOŚĆ, CELOWOŚĆ, RZETELNOŚĆ**
w odniesieniu do działalności organów administracji rządowej oraz innych podmiotów
- **LEGALNOŚĆ, GOSPODARNOŚĆ, RZETELNOŚĆ**
w odniesieniu do działalności organów samorządu terytorialnego

WICEWOJEWODA

Wojewoda wykonuje zadania przy pomocy **WICEWOJEWODY** albo pierwszego i drugiego wicewojewody.

Wicewojewodę powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów na wniosek wojewody. Na stanowisko wicewojewody może być powołana osoba spełniająca wymogi określone dla wojewody.

Wojewoda określa, w formie zarządzenia, zakres kompetencji i zadań wykonywanych przez wicewojewodów. W zakresie, w jakim wicewojewodowie zastępują wojewodę, działając w jego imieniu, mogą być uznani za **ORGANY ADMINISTRUJĄCE.**

Jeżeli wojewoda nie pełni obowiązków służbowych, zakres zastępstwa wicewojewody, a w przypadku powołania dwóch wicewojewodów - pierwszego wicewojewody, rozciąga się na wszystkie kompetencje wojewody.

URZĄD WOJEWÓDZKI

Wojewoda wykonuje zadania przy pomocy **URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO** oraz organów rządowej administracji zespolonej w województwie.

Urząd wojewódzki stanowi aparat pomocniczy wojewody - na jego czele stoi **DYREKTOR GENERALNY**.

Wojewoda nadaje urzędowi wojewódzkiemu **STATUT URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO** podlegający zatwierdzeniu przez Prezesa Rady Ministrów. Statut jest ogłaszany w wojewódzkim dzienniku urzędowym.

Statut określa nazwę i siedzibę urzędu, nazwy stanowisk dyrektorów wydziałów, nazwy wydziałów oraz innych komórek organizacyjnych urzędu, zakresy działania wydziałów i innych komórek organizacyjnych urzędu oraz zakres kompetencji przypisanych określonym w ustawach stanowiskom lub funkcjom urzędowym, nazwy, siedziby i zakresy działania delegatur, a także inne sprawy istotne dla organizacji i funkcjonowania urzędu.

URZĄD WOJEWÓDZKI

Załącznik do statutu stanowi **wykaz jednostek organizacyjnych podporządkowanych wojewodzie lub przez niego nadzorowanych**. Zmiana statutu urzędu wojewódzkiego polegająca na aktualizacji wykazu jednostek podporządkowanych wojewodzie lub przez niego nadzorowanych nie wymaga zatwierdzenia przez Prezesa Rady Ministrów.

Szczegółową organizację oraz tryb pracy urzędu wojewódzkiego określa **REGULAMIN URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO** ustalony przez wojewodę w drodze zarządzenia.

W celu usprawnienia działania organów rządowej *administracji* zespolonej w województwie wojewoda może tworzyć **DELEGATURY URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO**.

URZĄD WOJEWÓDZKI

STRUKTURA URZĘDU WOJEWÓDZKIEGO

WYDZIAŁY

**KOMÓRKI ORGANIZACYJNE DO
REALIZACJI
MERYTORYCZNYCH ZADAŃ
URZĘDU**

BIURA

**KOMÓRKI ORGANIZACYJNE DO
REALIZACJI ZADAŃ W ZAKRESIE
OBSŁUGI URZĘDU**

KOMÓRKI WEWNĘTRZNE WYDZIAŁÓW I BIUR

ODDZIAŁY

**DELEGATURY
URZĘDU
WOJEWÓDZKIEGO**

PODMIOTY POMOCNICZE WOJEWODY

PEŁNOMOCNIK WOJEWODY

W przypadkach uzasadnionych szczególnymi potrzebami wojewoda może ustanowić, na czas oznaczony, swojego pełnomocnika do prowadzenia spraw w zakresie określonym w pełnomocnictwie.

ZESPOŁY DORADCZE

DEKONCENTRACJA WEWNĘTRZNA

Wojewoda **może upoważnić na piśmie pracowników urzędu wojewódzkiego, niezatrudnionych w urzędach obsługujących inne organy rządowej administracji zespolonej w województwie, do załatwiania określonych spraw w jego imieniu i na jego odpowiedzialność, w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień i zaświadczeń.**

ZESPOLENIE

Istotą zespolenia jest zwierzchnictwo jednego organu administracji publicznej sprawowane nad wszystkimi jednostkami zespolonymi według tych samych, jednolitych zasad i kryteriów.

J. Zimmermann, *Prawo administracyjne*, Warszawa 2018

Rodzaje zespolenia:

- ZESPOLENIE KOMPETENCYJNE**
- ZESPOLENIE OSOBOWE**
- ZESPOLENIE ORGANIZACYJNE**
- ZESPOLENIE FINANSOWE**

Żaden z typów zespolenia nie ma charakteru absolutnego!

ZESPOLENIE

ZESPOLENIE KOMPETENCYJNE - kompetencje organu zwierzchniego mogą być wykonane przez organ zwierzchni albo organy zespolone, które wykonują kompetencje organu zwierzchniego w jego imieniu oraz własne kompetencje

ZESPOLENIE OSOBOWE - bezpośredni lub pośredni wpływ organu zwierzchniego na obsadę personalną organów administracji zespolonej

ZESPOLENIE ORGANIZACYJNE - włączenie jednostek zespolonych do urzędu organu zwierzchniego - mogą istnieć urzędy organów, które nie są włączone organizacyjnie do urzędu organu zwierzchniego

ZESPOLENIE FINANSOWE - powstaje w sytuacji, gdy budżety jednostek zespolonych są częściami budżetu organu zwierzchniego - włączenie budżetu do budżetu organu zwierzchniego nie oznacza finansowania ich z tego budżetu

ADMINISTRACJA ZESPOLONA

WOJEWODA jest **ZWIERZCHNIKIEM RZĄDOWEJ ADMINISTRACJI ADMINISTRACJI ZESPOLONEJ w województwie**. W ramach zwierzchnictwa wojewoda:

- **kieruje** rządową administracją zespoloną w województwie **i koordynuje jej działalność**
- **kontroluje działalność** rządowej administracji zespolonej w województwie
- **zapewnia warunki skutecznego działania** rządowej administracji zespolonej w województwie
- **ponosi odpowiedzialność za rezultaty działania** rządowej administracji zespolonej w województwie

Organy rządowej administracji zespolonej w województwie przekazują wojewodzie informacje o wynikach prowadzonych, na podstawie odrębnych ustaw, kontroli ich dotyczących

ADMINISTRACJA ZESPOLONA

art. 53 u.w.a.r.w.

1. Organy rządowej administracji zespolonej w województwie **wykonują swoje zadania i kompetencje przy pomocy urzędu wojewódzkiego**, chyba że odrębna ustawa stanowi inaczej.
2. Szczegółową organizację rządowej administracji zespolonej w województwie określa statut urzędu wojewódzkiego.
3. **Do obsługi zadań organów rządowej administracji zespolonej nieposiadających własnego aparatu pomocniczego** tworzy się w urzędzie wojewódzkim **wydzielone komórki organizacyjne**.
4. Regulaminy urzędów obsługujących organy rządowej administracji zespolonej są zatwierdzane przez wojewodę.

art. 54 u.w.a.r.w.

W celu usprawnienia działania organów rządowej administracji zespolonej w województwie wojewoda może tworzyć delegatury urzędów je obsługujących.

WOJEWODA

URZĄD WOJEWÓDZKI

**KOMENDANT
WOJEWÓDZKI POLICJI**

**KOMENDANT WOJEWÓDZKI
PAŃSTWOWEJ STRAŻY
POŻARNEJ**

KURATOR OŚWIATY

**WOJEWÓDZKI
INSPEKTOR INSPEKCJI
HANDLOWEJ**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
NADZORU
BUDOWLANEGO**

**WOJEWÓDZKI
KONSERWATOR
ZABYTKÓW**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
TRANSPORTU
DROGOWEGO**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
FARMACEUTYCZNY**

**PAŃSTWOWY
WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
SANITARNY**

**WOJEWÓDZKI LEKARZ
WETERYNARII**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
OCHRONY ROŚLIN I
NASIENNICZWA**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR JAKOŚCI
HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW
ROLNO - SPOŻYWCZYCH**

**WOJEWÓDZKI INSPEKTOR NADZORU
GEODEZYJNEGO
I KARTOGRAFICZNEGO**

ADMINISTRACJA ZESPOŁONA

KOMENDANT WOJEWÓDZKI POLICJI - powoływany i odwoływany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Policji złożony po zasięgnięciu opinii wojewody

KOMENDANT WOJEWÓDZKI PAŃSTWOWEJ STRAŻY POŻARNEJ - powoływany spośród oficerów Państwowej Straży Pożarnej przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej złożony po uzyskaniu zgody wojewody

KURATOR OŚWIATY - powoływany i odwoływany przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania - odwołanie może nastąpić także z inicjatywy ministra

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR INSPEKCJI HANDLOWEJ - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Prezesa UOKiK

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR NADZORU BUDOWLANEGO - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Nadzoru Budowlanego

ADMINISTRACJA ZESPOŁONA

WOJEWÓDZKI KONSERWATOR ZABYTEKÓW - powoływany przez wojewodę na wniosek Generalnego Konserwatora Zabytków, który wskazuje kandydata - odwoływany przez wojewodę na wniosek lub za zgodą Generalnego Konserwatora Zabytków

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ŚRODOWISKA - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Ochrony Środowiska.

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR TRANSPORTU DROGOWEGO - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Transportu Drogowego

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR FARMACEUTYCZNY - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Farmaceutycznego

PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY - powoływany i odwoływany wojewoda za zgodą Głównego Inspektora Sanitarnego

ADMINISTRACJA ZESPOŁONA

WOJEWÓDZKI LEKARZ WETERYNARII - czynności wynikające ze stosunku pracy wykonuje wojewoda w porozumieniu z Głównym Lekarzem Weterynarii - w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epizootycznego na obszarze swojej właściwości podlega Głównemu Lekarzowi Weterynarii

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR OCHRONY ROŚLIN I NASIENICTWA - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR JAKOŚCI HANDLOWEJ ARTYKUŁÓW ROLNO - SPOŻYWCZYCH - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Inspektora Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych

WOJEWÓDZKI INSPEKTOR NADZORU GEODEZYJNEGO I KARTOGRAFICZNEGO - powoływany i odwoływany przez wojewodę za zgodą Głównego Geodety Kraju

ADMINISTRACJA NIEZESPOLONA

Ustanowienie **ORGANÓW NIEZESPOLONEJ ADMINISTRACJI RZĄDOWEJ** może następować wyłącznie **W DRODZE USTAWY**, jeżeli jest to:

UZASADNIONE OGÓLNOPAŃSTWOWYM CHARAKTEREM WYKONYWANYCH ZADAŃ

lub

TERYTORYALNYM ZASIĘGIEM DZIAŁANIA PRZEKRACZAJĄCYM OBSZAR JEDNEGO WOJEWÓDZTWA

Organami niezespolonej administracji rządowej są terenowe organy administracji rządowej podporządkowane właściwemu ministrowi lub centralnemu organowi administracji rządowej oraz kierownicy państwowych osób prawnych i kierownicy innych państwowych jednostek organizacyjnych wykonujących zadania z zakresu administracji rządowej w województwie.

ADMINISTRACJA NIEZESPOLONA

Brak zespolenia organów oznacza, że **wojewoda nie sprawuje zwierzchnictwa**, a jego **wpływ** na działanie organów administracji niezespolonej jest **bardzo ograniczony**.

art. 58 u.w.a.r.w.

1. Organy niezespolonej administracji rządowej działające w województwie są obowiązane do składania wojewodzie rocznych informacji o swojej działalności w województwie, do końca lutego każdego roku

.2. W przypadku gdy obszar działalności organu przekracza obszar jednego województwa, informację, o której mowa w ust. 1, składa się wszystkim właściwym wojewodom.

**SZEF WOJEWÓDZKIEGO
SZTABU WOJSKOWEGO**

**WOJSKOWY KOMENDANT
UZUPEŁNIENÍ**

**DYREKTOR IZBY
ADMINISTRACJI
SKARBOWEJ**

**DYREKTOR OKRĘGOWEGO
URZĘDU GÓRNICZEGO**

**DYREKTOR
SPECJALISTYCZNEGO
URZĘDU GÓRNICZEGO**

**DYREKTOR OKRĘGOWEGO
URZĘDU MIAR**

**NACZELNIK URZĘDU
SKARBOWEGO**

**DYREKTOR OKRĘGOWEGO
URZĘDU PROBIERCZEGO**

**DYREKTOR URZĘDU
MORSKIEGO**

**DYREKTOR URZĘDU
STATYSTYCZNEGO**

**NACZELNIK URZĘDU CELNO
- SKARBOWEGO**

**DYREKTOR URZĘDU
ŻEGLUGI ŚRÓDLĄDOWEJ**

**PAŃSTWOWY GRANICZNY
INSPEKTOR SANITARNY**

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA**

**GRANICZNY LEKARZ
WETERYNARII**

**POWIATOWY LEKARZ
WETERYNARII**

**KOMENDANT ODDZIAŁU
STRAŻY GRANICZNEJ**

**KOMENDANT PLACÓWKI
STRAŻY GRANICZNEJ**

**KOMENDANT DYWIZJONU
STRAŻY GRANICZNEJ**

ADMINISTRACJA NIEZESPOLONA

DYREKTOR IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ - powoływany przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych na wniosek Szefa Krajowej Administracji Skarbowej

DYREKTOR URZĘDU STATYSTYCZNEGO - powoływany i odwoływany przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego

DYREKTOR OKRĘGOWEGO URZĘDU GÓRNICZEGO - powoływany i odwoływany przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego

KOMENDANT ODDZIAŁU STRAŻY GRANICZNEJ - powoływany i odwoływany przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych na wniosek Komendanta Głównego Straży Granicznej

DYREKTOR URZĘDU MORSKIEGO - powoływany i odwoływany przez ministra właściwego do spraw gospodarki morskiej

POROZUMIENIE ADMINISTRACYJNE

art. 20 u.w.a.r.w.

1. Wojewoda może powierzyć prowadzenie, w jego imieniu, niektórych spraw z zakresu swojej właściwości jednostkom samorządu terytorialnego lub organom innych samorządów działających na obszarze województwa, kierownikom państwowych i samorządowych osób prawnych oraz innych państwowych jednostek organizacyjnych funkcjonujących w województwie.
2. Powierzenie następuje na podstawie porozumienia wojewody odpowiednio z organem wykonawczym jednostki samorządu terytorialnego, właściwym organem innego samorządu lub kierownikiem państwowej i samorządowej osoby prawnej albo innej państwowej jednostki organizacyjnej, o których mowa w ust. 1. Porozumienie, wraz ze stanowiącymi jego integralną część załącznikami, podlega ogłoszeniu w wojewódzkim dzienniku urzędowym.
3. W porozumieniu, o którym mowa w ust. 2, określa się zasady sprawowania przez wojewodę kontroli nad prawidłowym wykonywaniem powierzonych zadań.